

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en saúde e educación social

Materia	Intervención en saúde e educación social			
Código	O05G130V01902			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Failde Garrido, José María			
Profesorado	Failde Garrido, José María			
Correo-e	jfailde@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Intervención en Saúde e Educación Social proporciona ao futuro educador social un coñecemento sobre a teoría e a práctica da intervención preventiva e correctiva no eido da saúde: determinantes da saúde, a promoción e a educación para a saúde, modelos tóricos de intervención en saúde.... Xustifícase a inclusión de esta disciplina dentro do Plan de Estudos do Grao en Educación Social, no feito de que a intervención no eido da saúde constitúe unha das saídas profesionais dos futuros educadores sociais. Por outra banda, o educador social como axente socio-educativo debe ter uns coñecementos actualizados sobre a teoría e práctica da intervención nos principais problemas de saúde. En definitiva, a materia Intervención en Saúde e Educación Social, contribúe a fundamentar a formación dos Educadores Sociais, nun ámbito profesional aplicado no que cada vez máis se reivindica a súa presenza.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional

C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D12	Compromiso ético
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional no ámbito da intervención en saúde.	A1	B1	C1	D5
	A2	B3	C4	D7
	A4	B4	C6	D10
			C8	D12
			C9	D20
			C12	
			C15	
			C20	
Asesorar na elaboración e aplicación de planes, programas, proxectos e actividades socioeducativas relacionadas coa intervención preventiva e correctiva en saúde.	A2	B1	C3	D1
	A5	B5	C11	D7
		B6	C20	D20
Deseño, implementación e avaliación de programas e proxectos relacionados coa saúde no ámbito da educación especializada.	A1	B2	C1	D4
	A4	B4	C4	D9
		B5	C9	D10
			C12	
			C13	
			C15	
Capacidade para o análise crítico e para o traballo en equipo	A1	B1	C1	D1
	A3	B2	C4	D4
	A4	B6		D6
	A5			D12
				D20
Adquirir competencias científicas básicas para a busca e revisión bibliográfica en temas de Promoción e Educación para a Saúde	A1	B4	C1	D4
			C4	D9

Contidos

Tema	
Bloque I: Aspectos conceptuais básicos	TEMA 1. Apuntes históricos e aproximación o concepto de saúde. TEMA 2. Determinantes da Saúde TEMA 3. Promoción i educación para a saúde. TEMA 4. Intervención en saúde. A perspectiva preventiva e correctiva.
Bloque II: Modelos teóricos e intervención en saúde	TEMA 5. Modelo de Creencias de Saúde. TEMA 6. Modelo Precede. TEMA 7. Modelo de Acción Razonada. TEMA 8. Outros modelos.
Bloque III: Deseño e planificación de intervencións preventivas nos principais problemas de Saúde. O papel do Educador Social.	TEMA 9. Directrices para o deseño e Planificación de intervencións preventivas. TEMA 10. Deseño e planificación de intervencións preventivas en problemas de saúde (trastornos mentais, conducta alimentaria, educación sanitaria, etc.).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	15	30
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	0	27	27
Lección maxistral	18	15	33
Exame de preguntas obxectivas	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do docente e programa da materia. Avaliación inicial de expectativas, coñecementos e actitudes.
Seminario	Actividades enfocadas o traballo sobre un tema específico. Empregaranse como complemento das sesións maxistras, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas con marco teórico da materia.
Seminario	Entrevistas que o alumno/a mantén co profesor da materia para o asesoramento/orientación de actividades da materia (especialmente os traballos tutelados) e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Todo estudante, de xeito individual ou grupal de 2-4 alumnos/as, debe elaborar un traballo sobre unha tema específico da materia. Trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a elección da temática, a procura, revisión e recollida de información, a lectura e manexo de bibliografía, a elaboración do informe do traballo (introducción, desenvolvemento da temática, conclusións, valoracións persoais, bibliografía, etc.).O alumnado de forma optativa poderá facer outros traballos.
Lección maxistral	Exposición xeral, por parte do docente, dos contidos da materia e das bases teóricas e/ou directrices do traballo a desenvolver polo alumnado. As derradeiras sesión adicaránse ás exposicións, por parte do alumnado, dos seus traballos tutelados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que o profesor reserva para atender e resolverlle dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Seminario	Enténdese por atención personalizada o tempo que o profesor reserva para atender e resolverlle dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Traballo tutelado	Enténdese por atención personalizada o tempo que o profesor reserva para atender e resolverlle dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta. Actividade académica desenvolvida polo profesor, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Seminario	Consistirán en sesións eminentemente prácticas desenvolvidas na aula (Role playing, Philips 6.6, estudo de casos, reestructuración cognitiva, etc.). relacionados coas temáticas da materia. Controlarase a asistencia.	10	A1 A2 A3 A4	B2 B3 B4 B5	C4 C6 C8 C12 C13 C15	D1 D4 D5 D6 D9 D10 D12 D20
Traballo tutelado	O alumnado realizará traballos, individuais ou en pequenos grupos que serán tutelados polo docente. Estes traballos serán expostos ao gran grupo nas derradeiras sesións maxistráis.	40	A2 A3 A5	B1 B4 B6	C12 C13 C15 C20	D1 D4 D9
Exame de preguntas obxectivas	Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta.	50			C1 C3 C4 C6 C12 C13 C15	D1 D5 D7 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN: $PF = ne + p + rt + pv$

PF = Puntuación final na asignatura.

ne = Nota examen.

p = Cualificación da práctica.

rt = Revisión teórica sobre un tema.

pv = Puntuación na práctica voluntaria.

- Proba obxectiva:** Ata 10 puntos, debendo o alumno/a acadar un mínimo de 5 puntos para superala asignatura (a nota total suporá ata o 50% da cualificación da asignatura).
- Traballo grupal (ou individual):** Valorarase ata 3 puntos, sendo a nota mínima para aprobar o 1.5. Unha puntuación por debaixo de esta suporá o suspenso na actividade e tamén na asignatura (a nota total suporá ata o 30% da cualificación do alumno/a).
- Seminarios:** ata 0.5 puntos por participación, con aproveitamento, no seminario *Comportamento ético e habilidades básicas do profesional da saúde* (a nota total suporá ata o 5% da cualificación do alumno/a).
- Traballos de aula:** ata 0.5 puntos pola participación con aproveitamento nas actividades de aula (a nota total suporá ata o 5% da cualificación do alumno/a).
- Traballos voluntarios:** ata 1 punto, que unicamente sumarán se o alumno obtén, alomenos as puntuacións mínimas nas actividades básicas de cualificación (proba obxectiva e traballo grupal/individual). Para os alumnos/as que opten a matrícula de honra será necesario acadar puntuación neste epígrafe.

O alumnado no presencial será avaliado cos mesmos criterios que o alumnado non presencial. Poderá compensar as calificacións derivadas das actividades de aula, con traballos voluntarios (revisións teóricas ou traballo optativos que serán similares o traballo obrigatorio).

□As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico□.

DATA DE ENTRGA DE TRABALLOS: ATA O 20 DE NOVIEMBRO

Exámenes oficias: As datas oficias de exames poden consultarse na web da facultade no espazo DOCENCIA - EXAMENES (<http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Comisión para reducir las desigualdades sociales en salud en España, **Avanzando hacia la equidad. Propuestas de políticas e intervenciones para reducir las desigualdades sociales en salud en España.**, Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, 2015

Costa Cabanilla, M. & López Mendez, E., **Educación para la salud.**, Madrid: Pirámide., 2008

OMS, **Las 10 causas principales de defunción en el mundo. I**, Extraído de: <http://www.who.int/mediacentre/factsheet/fs104/es/>, 2016

Rodríguez-Marín, J., **Manual de psicología social de la salud**, Madrid: Editorial Síntesis, 2014

Faílde Garrido, J.M. y Ruiz Soriano, L., **Intervención en Saude e Educación Social**, Servicio de publicaciones de la Universidad de vig, 2018

Bibliografía Complementaria

Fernández Ríos, L., **Manual de Psicología Preventiva. Teoría y práctica.**, Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores S.A., 1994

Montorio, I. & Izal, M., **Intervención psicológica en la vejez. Aplicaciones en el ámbito clínico y de la salud.**, Madrid: Editorial Síntesis., 2000

Gallar, M., **Promocion de la salud y apoyo psicológico al paciente**, Madrid: Thomson Paraninfo, 2006

López L.A. & Aranda, J.M., **Promoción de la salud: un enfoque en salud pública.**, Granada: Junta de Andalucía., 1990

Molina, M.C. & Fortuny, M., **Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención.**, Barcelona: Leartes., 2003

Morillejo, E., Pozo, C. & Martos, M.J., **Intervención psicosocial y evaluación de programas en el ámbito de la salud.**, Jaén: Formación Alcalá., 2008

Perea Quesada, R., **Educación y promoción de la salud**, DIAZ DE SANTOS, 2009

Rosales, C. & González, M.E., **Promoción de la salud en la universidad.**, Santiago de Compostela: Tórculo Ediciones., 2008

Sáez, S., Marqués, F. & Colell, R., **Educación para la salud.**, Lleida: Pàge Editors., 1998

Serrano González, M.I., **La educación para la salud del siglo XXI: Comunicación y salud.**, Madrid: Díaz de Santos., 2002

United Nations Children's Fund, **Levels & Trends in Child Mortality.**, Health Organization, The World Bank, United Nations, New York: Unicef, World, 2014

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios (presencial, semi-presencial ou a distancia).

As metodoloxías previstas na guía foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade.

Nos grupos que requiran ser divididos por razóns de normativa sanitaria [COVID], un grupo estará presente na aula, mentras que ou outro participará das mesmas actividades mediante conexión sincrónica non campus remoto.

No caso de que a situación sanitaria obrigue a un novo confinamiento domiciliario, as metodoloxías previstas tamén se manteñen, aínda que, neste caso a totalidade do alumnado seguirá de forma sincrónica a actividade docente no aula virtual do campus remoto.

As actividades prácticas que requiren de materiais específicos para a avaliación do [Desenvolvemento Motor] contemplarán adaptacións que faciliten a adquisición das mesmas competencias con independencia do escenario no que se leven a cabo. Neste sentido, aquelas prácticas de laboratorio que non poidan desenvolverse non laboratorio nin na aula de Educación Física, adaptaranse para que sexan realizadas de maneira autónoma non domicilio do alumnado.

* Metodoloxías docentes que se modifican

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios. Se ben, poderan impartirse presencialmente, telemáticamente o mediante ambos tipos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías e a atención non presencial ao alumnado seguirán a mesma organización temporal/horarios que os previstos para o escenario docente 100% presencial, aínda que, no caso de ser necesario por razóns sanitarias desenvolveranse nas salas virtuales do profesorado do campus remoto e outras ferramentas (correo electrónico, videoconferencia, foros de MOOVI, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non existe modificación algunha neste sentido.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Todas as referencias están non apartado: □Bibliografía. Fontes de información□

* Outras modificacións

Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non procede facer cambios na avaliación. O único cambio previsible e que de non poder facer o examen de xeito presencial será realizado mediante ferramentas telemáticas.